

Szerbia

Oskar Davičo

*Ismerem valahány arcod, s mindegyik mit visz el, mit hagy,
láttam a szemedet mind, megértem, amit elmond vagy leföd.
Tudom a gondolatot a homlokod mögött,
tudom, a szájaid mit csókolnak, mit isznak.*

*Héj, isznak ám, a búra, a kínra, a dacra,
dohos kölesre, ami garaton szárad.
Malom mélyén, míg szerte zagyva
szíjak locsogtak, kihallgattam a vágyad,*

*a vágyad és a gondod, ó Szerbia, te dal, te szilvás,
ó Szerbia, emberek közt hamar
áhítás,
ó Szerbia, te dal, te vihar,
ó Szerbia, nemzetek közt a dal!*

*Szomorú dal, te lány hízelgő,
úgy zokogsz, mint a vas vére, mint a must könnye,
mint az a csókos, tollszagú felhő,
ami a búgó gerle csőréről csöpög le.*

*Ó lány hízelgő, vadruca sikolt így,
mező fölött, ha nyár van,
s a nap vörös szeme izzik
a túlért kalászbán.*

*Héj, de te meztelen talpú, énekes rissz-rossz,
mikor szűnik az ének, mikor jönnek a szitkok?
Te éhes kéz, te sírból is kitiltott,
mikor robban ki már a hajdu lázadás?*

*Szitkok és szitkok, héj, de ki a gazda,
hiába szántás, hiába aratás?
Átkok és átkok, de kinek dagasztja
Mácsvát a búza, kinek kövér a két Morava partja?
Viharok, vészek, kinek az ordas foga marja
tejjel párás birkák és hegyek testét,
ha Mácsva mindig éhes, ha Mácsva mindig ennék?*

*A napok rabságában megtöpped a bőr is.
At meg átszelik ráncok, dúlt hadisáncok.
Aszalta nap is, verte eső is,
s most az arc — kéreg, tépheted mint a háncsot;*

*ez az arc nem arc már, és nincs neve a napnak,
ezek a napok arcok, ezek az arcok talpak;
a tüske ezeknek semmi, és semmi, ha vered...
De minden nappal a jajban
száz évvel öregebb.*

*és összemegy, ó Szerbia, te szitok, te szilvás,
ó Szerbia, emberek közt hamar
áhitás,
ó Szerbia, te dal, te vihar,
ó Szerbia,
nemzetek közt a dal!*

*Régi nóta, anyám, te keserves,
bátya szegény talicskán hordott, ha ráért,
követ, sokat, köves türelmet,
verejték mézéért, robotunk boráért.*

*És nőttek világnak a szurtosülepű kölykök,
sárban, kocák közt, kacsák közt szépek,
és adsz nekik, Szerbiám, evés helyett bőjtöt,
kevés helyett semmit, kenyér helyett meséket.*

*s takarod őket ritka hóhullásba,
melyen dühös fekete lyukakat éget
a földigérő kunyhók lázadása
s a nóta szól, mert önmagát se szánja
a félredobott utolsó kacat élet.*

*Ó Szerbia, te szitok, te szilvás,
ó Szerbia, emberek közt hamar
áhitás,
ó Szerbia, te, dalok közt csodás,
ó Szerbia, nemzetek közt a láz!
1939*

Acs Károly fordítása

